

**Salgótarján Megyei Jogú Város
Polgármestere**

Ikt. szám: 16328/2015.

Tájékoztató

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2014. évi ellátásáról

Tisztelt Közgyűlés!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban Gyvt.) 96. § (6) bekezdése kimondja, hogy a települési önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig átfogó értékelést készít, amelyet a közgyűlés megtárgyal. Az értékelést meg kell küldeni a Nógrád Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya részére, mely szerv az értékelés kézhezvételétől számított 30 napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat felé. Javaslat esetén azokat a települési önkormányzat 60 napon belül érdemben megvizsgálja és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja a szociális és gyámhivatalt.

A tájékoztató közvetlenül is hat a szakmai munkára azáltal, hogy évente összefoglalva bemutatásra kerül a gyermekvédelmi területen végzett munka, elemezve az elvégzett és a még ránk váró feladatokat.

Az Egészségügyi-Szociális Központ és a Népjóléti Iroda a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2014. évi ellátásáról szóló tájékoztatót elkészítette.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az 1. melléklet szerinti tájékoztatót vegye tudomásul.

Salgótarján, 2015. május 12.

Dóra Ottó
polgármester

Tájékoztató

**Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata
gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak
2014. évi ellátásáról**

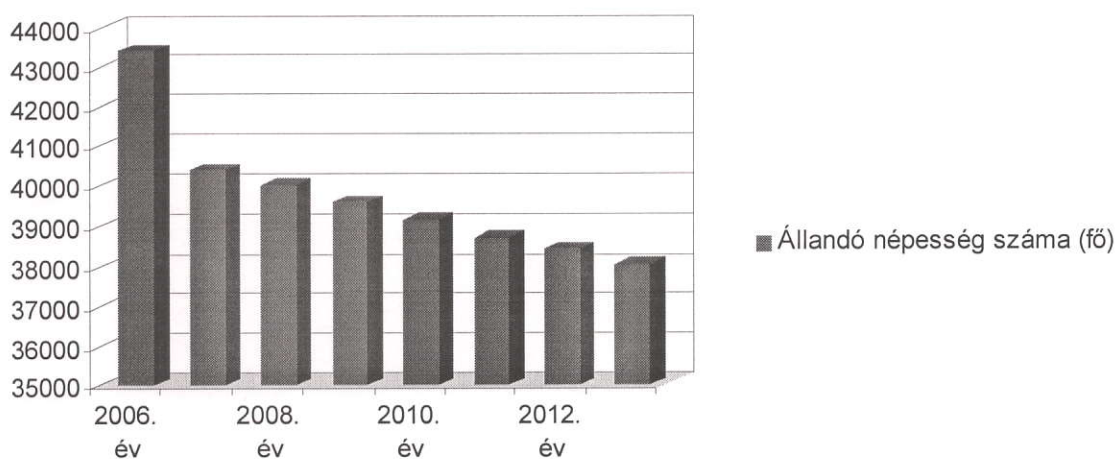
A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése kimondja, hogy a települési önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig átfogó értékelést készít.

A tájékoztató átfogó képet ad Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról, az intézmények által ellátott szakmai munkáról.

I. Demográfiai adatok

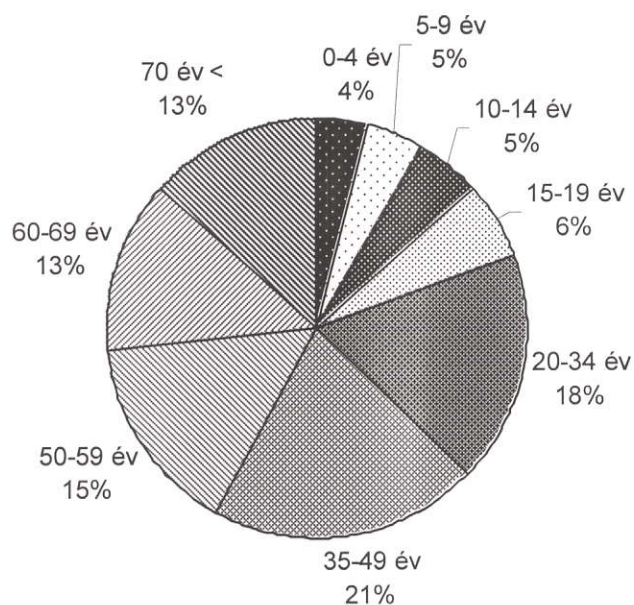
A demográfiai adatok alapján megállapítható, hogy a város lakosságának száma évről-évre csökken, a halálozások száma meghaladja az élve születések számát.

A népesség számának, korcsoportos megoszlásának változása Salgótarjában

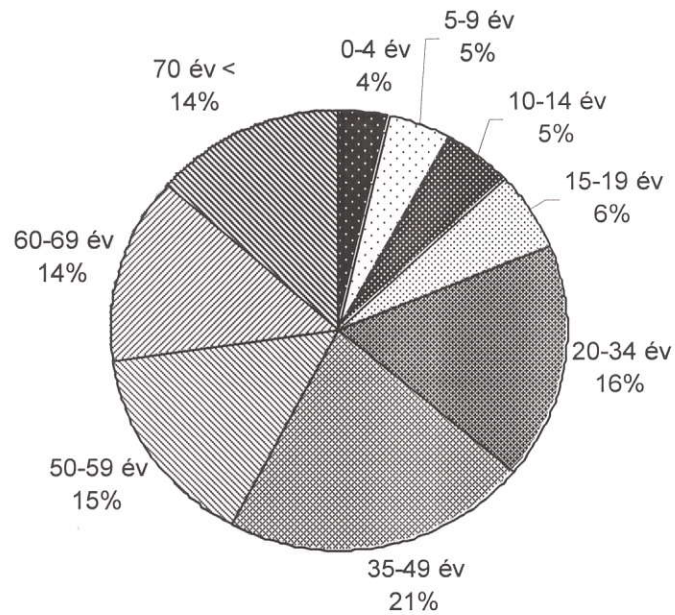

A lakosságra az előregedés jellemző.

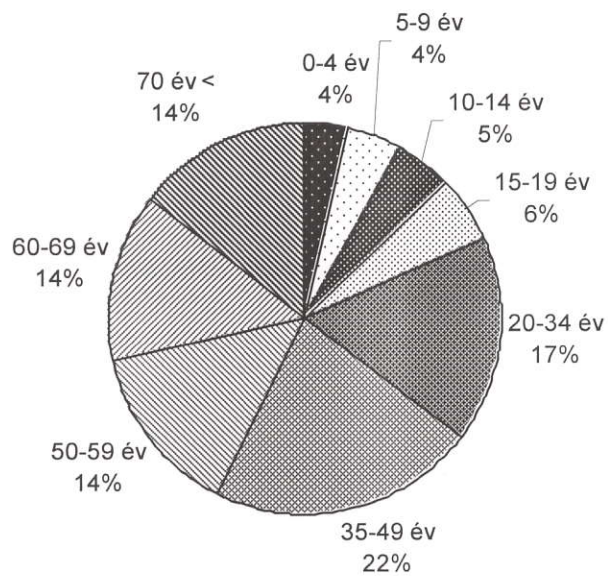
A népesség számának korcsoportos megoszlásának változása Salgótarjában 2012

A népesség számának korcsoportos megoszlásának változása Salgótarjánban
2013

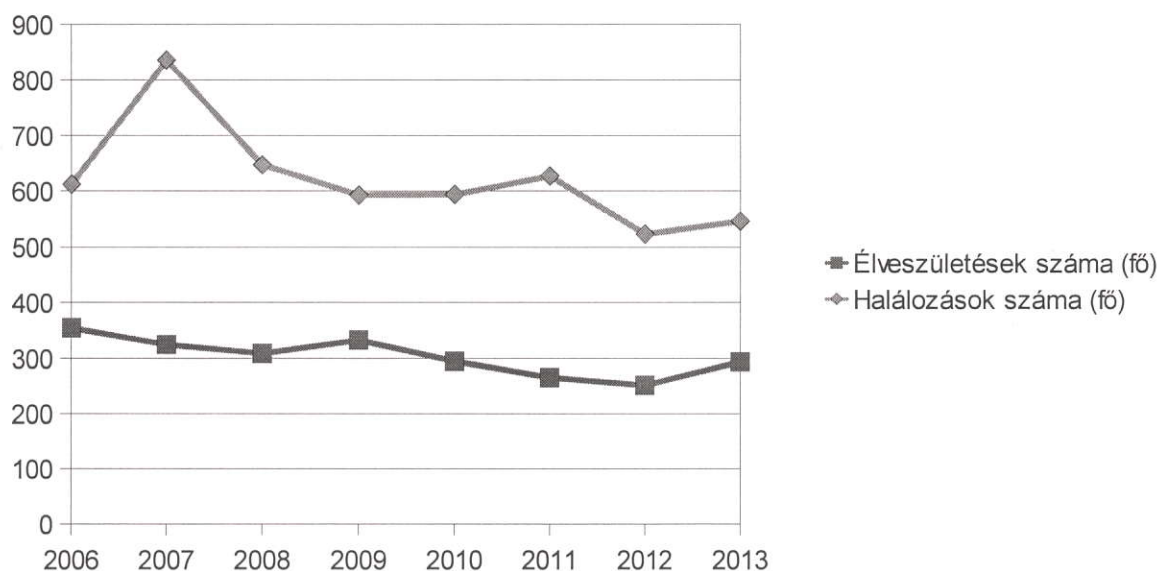

A népesség számának korcsoportos megoszlásának változása Salgótarjánban
2014

Az alábbi táblában az élve születések és a halálozások arányát tekinthetjük meg:

II. Gyermekvédelmi ellátórendszer

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat, melyben országsszerte egyre nagyobb mértékben vesznek részt civil szervezetek, egyházi szervezetek, egyéni vállalkozók is.

A gyermekvédelmi ellátórendszer feladata a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítása.

A családban történő nevelkedés elősegítése érdekében veszélyeztetettség észlelése esetén a köznevelési intézmények, a családsegítő szolgálatok, a rendőrség, a bíróság, az ügyészség, a pártfogói felügyelői szolgálat; vagy akár a házi gyermekorvosok, kötelesek jelezni a gyermekjóléti szolgálatnak, de a gyerekekkel kapcsolatba kerülő civil szervezetek vagy bármely állampolgár tehet bejelentést, ha gyerekbántalmazást vagy más módon történő veszélyeztetést tapasztal.

Azoknak a családoknak, akik semmilyen módon sem képesek saját erőből átmenetileg, vagy tartósan megélhetésüket biztosítani, szelektív és célzott szociális gondoskodáson keresztül kell segítséget nyújtani.

A települési önkormányzatok feladata a gyermekek védelme helyi ellátórendszerének kiépítése és működtetése, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése.

A pénzbeli és természetbeni ellátásokhoz kapcsolódó (a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez, az óvodáztatási támogatás) ügyintézés, valamint a hatósági intézkedéseket a Polgármesteri Hivatal Népjóléti Irodáján 2014-ben két fő látta el, egy fő szociális munkás főiskolai végzettségű és egy fő szakirányú OKJ-s képzéssel rendelkező, középfokú végzettségű ügyintéző.

Az önkormányzat feladatellátási kötelezettségébe tartozó személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokat 2013. július 1-jétől a Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulása fenntartásában működtetett Egészségügyi-Szociális Központ biztosítja.

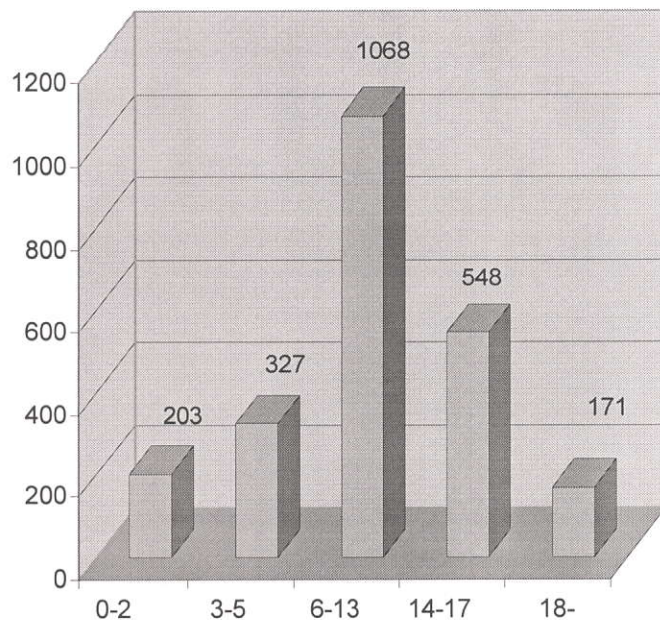
II.1. Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások

A pénzbeli és természetbeni ellátások célja az, hogy a szociálisan hátrányos helyzetben lévő családokat segítsék annak érdekében, hogy a gyermek családi környezetben történő ellátása biztosított legyen.

II.1.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére, a Gyvt-ben meghatározott természetbeni támogatásra, illetve a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmények (pl. tankönyvellátás) igénybevételére.

2014. december 31-én nyilvántartott rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma: 2317 fő. Korcsoportonkénti megoszlását az alábbi diagram mutatja:

2014 évben 36 esetben került elutasításra a benyújtott kérelem, a kérelmek elutasításának oka: a családban az egy főre jutó nettó jövedelem meghaladta a jogszabályban előírt jogosultsági feltételeket.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült gyermekek közül 92 gyermek tartósan beteg, fogyatékos. 308 családban nevelkedik 3 vagy annál több gyermek. Összesen 632 egyedülálló szülő gyermeke részesül az ellátásban.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítására indult eljárásoknál 19 esetben kellett az eljárást megszüntetni, mert az ügyfél hiánypótlásnak nem tett eleget, vagy kérelmét visszavonta. 49 esetben megszüntetésre került a jogosultság lakhelyváltozás, jövedelemváltozás, nagykorú esetében tanulmányainak befejezése vagy a kk. törvényes képviselője személyének megváltozása okán.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezménnyel kapcsolatos döntések ellen nem nyújtottak be fellebbezést.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó normatív kedvezmény a Gyvt. 151. § (5) bekezdése szerint, a gyermekétkeztetés esetén

- a) a bölcsődés, az óvodás, az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő, a fogyatékos gyermekek nappali ellátását nyújtó, a szociális törvény hatálya alá tartozó intézményben elhelyezett a jogszabályban meghatározott életkorú és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek után az intézményi térítési díj 100 %-át
- b) az a) pont alá nem tartozó, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek és tanuló után az intézményi térítési díj 50 %-át,
- c) három- vagy többgyermekes családoknál gyermekenként az intézményi térítési díj 50 %-át, d) az a) pont alá nem tartozó, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek, tanuló után az intézményi térítési díj 50 %-át kedvezményként kell biztosítani.

Az intézményes ellátásban részesülő gyermekek számára az étkeztetést vásárolt élelmezéssel, a Sodexo Magyarország Kft. közreműködésével biztosította az önkormányzat.

2014. év során az ingyenes és kedvezményes gyermekétkeztetést (jogcímenként) az alábbi táblázat mutatja be:

Intézmény	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek (fő)	Három vagy többgyermekes családban élő gyermek (fő)	Tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek (fő)
Óvodákban	329	63	26
Általános iskolákban	995	235	13
Gimnáziumokban	25	53	8
Szakközépiskolákban	17	7	
Szakiskolában	2		2
Kollégiumban	137		

(az adatok tájékoztató jellegűek, a vidékről bejáró tanulókat is tartalmazza: KIGSZ-től)

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódóan az a gyermek, illetve fiatal felnőtt, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága 2014. augusztus 1-jén, illetve 2014. november 1-jén fennállt, természetbeni támogatásban (Erzsébet - utalvány) részesült. 2014. év augusztusában 2159 fő kiskorú és 204 fő nagykorú, 2014. novemberében 2147 fő kiskorú és 182 fő nagykorú részesült támogatásban, melynek esetenkénti összege gyermekenként 5.800 Ft volt, emellett pótigény benyújtására is sor került.

2013. szeptember 01-től a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása mellett gyámhatósági feladatként jegyzői hatáskörben, határozat formájában kerül megállapításra a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet.

A törvény felsorolja azokat az eseteket, amelyek alapján a gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete megállapítható.

A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg, vagy azt követően kérelemre – külön döntésben, és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra – megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását. Tekintettel arra, hogy a megállapítás időben eltérhet egymástól, és külön határozatban kell rendelkezni róla, az adminisztratív terheket rendkívül megnöveli.

(A megállapított hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek adatai a melléklet szerinti táblázatban található!)

II.1.2. Óvodáztatási támogatás

Az óvodáztatási támogatás folyósítására június és december hónapokban kerül sor, amennyiben a feltételek fennállnak.

Az önkormányzat Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlésének, az óvodáztatási támogatásról szóló 34/2011.(VIII.25.) Ör. számú rendeletének 2. § (1) bekezdése alapján az első alkalommal folyósításra kerülő óvodáztatási támogatást természetben, utalvány formájában biztosítja. A természetben nyújtott óvodáztatási támogatás célja a gyermek rendszeres óvodába járásának segítése, formája különösen utcai ruha, utcai cipő, váltóruha, váltócipő, tisztasági csomag biztosítása.

A további óvodáztatási támogatás igénylése iránt nem kell külön kérelmet előterjeszteni, és a folyósításáról nem kell külön döntést hozni, azonban a további alkalommal (az óvodai nevelési jogviszony fennállásáig tárgyév június, illetve december hónapjában) történő pénzügyi támogatás kifizetésére csak akkor kerülhet sor, amennyiben a hivatalból indult eljárás megállapítása szerint az óvodáztatási támogatásra való jogosultság feltételei (rendszeres óvodába járás, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megléte) továbbra is fennállnak.

2014. júniusában 28 fő első alkalommal, 81 fő második alkalommal, 2014. év decemberében 28 fő első, 73 fő második, vagy többszöri alkalommal részesült ezen ellátásban.

Az óvodáztatási támogatás elbírálása, illetve felülvizsgálata 210 jogosult esetében, 21 esetben született elutasító döntés, melynek fő indoka, hogy a rendszeres óvodába járás feltételei nem teljesültek.

A jogszabályi kötelezettségnek eleget téve a határozatok egy példányának megküldésével értesítettük az óvodát a jogosultság megállapításáról. A hivatal és az óvoda között a kapcsolattartás jól működik, a törvényi feltételeknek megfelelően (május 08-ig, és november 08-ig) az óvodák megküldik az igazolásokat a rendszeres óvodába való járásról, valamint tájékoztatásukat a kk. gyermek óvodai nevelésének befejezéséről.

II.1.3. Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás

Ezen támogatásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

2014. évben nem volt ilyen irányú kérelem.

II.1.4. Szociális nyári gyermekétkeztetés

Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése a 83/2014. (IV.24.) Öh. sz. határozatában jóváhagyta a 2014. évi szociális nyári gyermekétkeztetésre vonatkozó támogatási kérelem benyújtását. A nyári gyerekétkeztetést az előző évekhez hasonlóan idén is a Gyermekjóléti Központ munkatársainak közreműködésével a SODEXO Magyarország Kft. biztosította. A jogosultak az étkeztetést - a szociális nyári gyermekétkeztetés 2014. évi támogatásról szóló 20/2014. (III. 20.) EMMI rendeletben (a továbbiakban: Rendelet) foglaltaknak megfelelően - 54 munkanapon keresztül, 2014. június 16-tól, 2014. augusztus 29-ig vehették igénybe. A támogatási kérelem alapján 1079 főre 25.637.040 Ft támogatásban részesültünk, azonban az eddigieknél lényegesen kevesebben éltek a lehetőséggel, mindösszesen 946 adag fogyott el, a ténylegesen felhasználásra kerülő összeg 22.475.199 eFt volt. A szabályozás értelmében a fel nem használt összeget, 3.161.841 Ft-ot határidőben az önkormányzat visszafizette.

II.1.5. Tanulói bérlettámogatás

A helyi járáti tanulói bérlettámogatásról szóló 21/2014. (X.2.) önkormányzati rendelet értelmében az önkormányzat a Salgótarján közigazgatási területén menetrend szerint közlekedő tömegközlekedés igénybevételéhez helyi járáti tanulói bérlettámogatást nyújt azon gyermekekre, aki:

- Salgótarján megyei jogú város közigazgatási területén lakóhellyel, illetve ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkezik (kivéve a Salgótarjáni Általános Iskola és Kollégiumban (a továbbiakban: általános iskola) kollégiumi tagsági viszonyal rendelkező tanulók), és
- Salgótarján megyei jogú város közigazgatási területén működő, a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ által fenntartott általános iskola kötelező felvételt biztosító tagintézménnyel tanulói jogviszonyban áll, és
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, és
- a lakóhelyétől, illetve tartózkodási helyétől a tagintézménybe való utazás során helyi vagy helyközi menetrend szerint közlekedő autóbusszal legalább három megállóhely távolságot kell megtennie, és
- nem jogosult a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről szóló 85/2007. (IV. 25.) Korm. rendelet szerinti 100 % mértékű utazási kedvezményre.

2014. október hónapban 215 fő, november hónapban 222 fő, december hónapban 225 fő kapott bérlettámogatást.

II.2. Felügyeleti ellenőrzés

Nógrád Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala 2014. évben nem végzett felügyeleti ellenőrzést a Polgármesteri Hivatalban.

III. Gyermekjóléti Szolgáltatás

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermekek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulása, Egészségügyi- Szociális Központ Gyermekjóléti Központja a gyermekjóléti alapellátás keretein belül a gyermekjóléti szolgáltatást a tárgyévben a térség 24 településén látta el.

A Gyermekjóléti Központ sokrétű, szerteágazó tevékenységet végez. Biztosítja a gyermekjóléti alapellátások körébe tartozó gyermekjóléti szolgáltatásokat és a speciális szolgáltatásokat. A Gyermekjóléti Központ szolgáltatásai ingyenesek, a működés nem hatósági, hanem szolgáltató jellegű. A segítségnyújtás főbb formái között információ közvetítés, tanácsadás, ügyintézés, érdekvédelem, mentális gondozás, életviteli tanácsadás szerepel. A családgondozás a családban jelentkező működési zavarok megoldása érdekében folyik, melynek fő módszere az egyéni esetkezelés és a csoportos szociális munka.

III/1. A Gyermekjóléti Központ személyi feltételei 2014-ben:

Főállású dolgozó 22 fő, megbízási szerződéses dolgozó 5 fő. 2014-ben a 22 főállású dolgozóból 19 fő aktív dolgozó, 2 fő GYES-en, ill. GYED-en és 1 fő tartós táppénzen volt.

A főállású dolgozók közül Salgótarjánban 1 fő szakmai vezető, 12 fő családgondozó, 1 fő addiktológiai, valamint szabadidő-szervező területen dolgozó tanácsadó és 2 fő családgondozó asszisztens.

A tagönkormányzatok irodáiban 6 fő családgondozó látja el a feladatokat, 2 fő helyettesítéssel.

Speciális szolgáltatásokat végeznek:

- utcai szociális munkás 2 fő heti 20-20 órában,
- kórházi szociális munkás 1 fő heti 40 órában,
- fejlesztő pedagógus 1 fő heti 20 órában,
- kapcsolattartási ügyelet 2 fő heti 10-10 órában,
- készenléti szolgálatban a salgótarjáni családgondozók vannak, heti váltásban.

2014-ben részmunkaidőben, illetve megbízási szerzőssel dolgozók száma:

- családgondozó 2 fő,
- fejlesztő pedagógus 1 fő heti 20 órában,
- jogász 1 fő heti 10 órában,
- pszichológus 1 fő heti 15 órában.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet előírása alapján 1 családgondozó 45 gyermeket vagy 25 családot láthat el. A gyermekjóléti központ csak részben felel meg e feltételnek. Két fő GYED-en, ill. GYES-en van, egy kolléga tartósan táppénzen van, több dolgozó távozott az év során. Az üres álláshelyek hirdetése folyamatos.

III/2. Tárgyi feltételek:

Az ellátáshoz kapcsolódó adminisztrációs tevékenységet megnehezítik az elavult informatikai berendezések. A székhely intézményben és szinte valamennyi telephelyen elmondható, hogy az irodabútorok és egyéb berendezési tárgyak elavultak, elhasználódtak.

Van olyan település, ahol a gyermekjóléti alapellátásban dolgozó családgondozó a település polgármesteri hivatalának számítógépét használja.

III/3. Gyermekjóléti Központ statisztikai adatai, tevékenységei, szolgáltatásai:

A Gyermekjóléti Központ a gyermekjóléti alapellátások körébe tartozó gyermekjóléti szolgáltatásokat és speciális szolgáltatásokat biztosítja. Ezek alakulása 2013-ban, illetve 2014-ben:

Megnevezés		Szakmai tevékenységek száma Salgótarján		Szakmai tevékenységek száma Térség összesen	
		2013.	2014.	2013.	2014.
Gondozott családok száma		288	273	564	556
Gondozott gyermekek száma		494	470	1039	1057
- Ebből alapellátásban gondozott		309	304	671	712
- Ebből védelembe vétel mellett gondozott		119	121	251	252
- Ebből szakellátásban lévő gyermekek		60	45	108	93
1	Információnyújtás	851	1284	2075	2635
2	Tanácsadás	491	513	1166	1783
3	Segítő beszélgetés	913	793	2098	3133
4	Hivatalos ügyekben való közreműködés	489	341	1405	1791
5	Családlátogatás	976	1448	2871	3810
6	Közvetítés más szolgáltatásba	111	103	393	507
7	Első védelembe vételi tárgyaláson való részvétel	35	68	90	116
8	Felülvizsgálati tárgyaláson való részvételek	16	19	30	39
9	Átmeneti nevelésbevitel	34	53	91	124
10	Védelembe vétel	19	3	31	13
10	Elhelyezési értekezleten, ill. tárgyaláson való részvétel	19	3	31	13
11	Pszichológiai tanácsadás	90	91	134	141
12	Jogi tanácsadás	259	240	573	547
13	Fejlesztőpedagógusi ellátás	187	10	187	10
14	Konfliktuskezelés	-	-	2	-
15	Szakmaközi megbeszélés	1	6	26	72
16	Esetkonferencia	2	3	34	52
17	Örökbefogadással kapcsolatos intézkedések	-	-	1	1
18	Adományozás	61	75	207	194
19	Szociális válsághelyzetben lévő várandós anya gondozása	7	9	68	21
20	Összesen (1-20)	4 542	5059	11 482	14 989

Forgalmi adatok Salgótarjában és a térség összes településén 2013-ban és 2014-ben

	Megnevezés	Esetszámok Salgótarján		Esetszámok Térség összes	
		2013.	2014.	2013.	2014.
1	Új esetek + egyszeri (tanácsadott) esetek	258	283	774	1113
2	Jelzések száma összesen	466	726	1101	1482
3	Közüoktatási intézmény jelzései	236	332	622	753
4	Forgalmi adat összes	2 601	3100	5 211	6226

Gyermekjóléti szolgáltató tevékenység a kezelt probléma típusa szerint Salgótarjában és a térség összes településén 2013-ban és 2014-ben

	Megnevezés	Kezelt problémák száma Salgótarján (halmozott)		Kezelt problémák száma Térség összes (halmozott)	
		2013.	2014.	2013.	2014.
1	Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	594	466	1617	1701
2	Gyermeknevelési	575	474	1286	1297
3	Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	109	135	346	330
4	Magatartászavar, teljesítményzavar	310	306	1163	1001
5	Családi konfliktus (szülők egymás közt, szülők-gyermek közti)	98	60	432	606
6	Szülők vagy a család életvitele	136	236	625	1103
7	Szülői elhanyagolás	20	34	127	113
8	Családon belüli bántalmazás (fizikai, szexuális, lelki)	17	20	35	134
9	Fogyatékoság, retardáció	17	6	179	87
10	Szenvedélybetegségek	126	123	136	227
11	Összesen	2 002	1860	5 946	6599

A 2014. évi statisztikai adatok rövid összefoglalása a fenti táblázatok alapján

A térség összes településén gondozott családok száma minimálisan csökkent, és minimálisan emelkedett a gondozott gyermekek száma az előző évhez képest.

A szakmai tevékenységeknél azonban jelentős növekedés történt az információnyújtás, családlátogatás, védelembevétel terén, akárcsak a jelzések számában és a forgalmi adatoknál. Az iskolai igazolatlan hiányzások miatti jelzések és az iskoláztatási támogatás szüneteltetésével kapcsolatos védelembe vételi eljárások az előző évhez hasonlóan magasak, jelentősen növekedtek.

Továbbra is a köznevelési intézményekből érkezik a legtöbb jelzés, ez összefügg az új és egyszerű esetek, valamint a családlátogatások jelentős emelkedésével.

III/4. A Gyermejkölési Központ alapfeladatain túl biztosított speciális szolgáltatásai:

III/4.1. Kapcsolattartási ügyelet:

A kapcsolattartási ügyelet rendelkezésére áll azon kliensek számára, ahol a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más jogosult személy számára a találkozás máshol nem biztosítható. A szakemberek által kontrollált kapcsolattartást önkéntesen vagy gyámhivatali illetve bírósági kötelezés útján lehet igénybe venni.

A kapcsolattartási ügyeleten (Aranykor Idősek Klubja Salgótarján, Gorkij krt. 85. szám) a kapcsolattartások péntek és szombat délutánonként történtek. 2014-ben a kapcsolattartási ügyeletet 56 alkalommal, összesen 317 gyermek vette igénybe. A kapcsolattartások zömmel problémamentesen zajlottak.

III/4.2. Kórházi szociális munka:

Célja, hogy a kórházi, illetve területi védőnővel, valamint a kórházi szociális és egészségügyi szakemberekkel együttműködve a szociális válsághelyzetben lévő anyának, szülőnek és gyermekének segítséget nyújtson a gyermeket veszélyeztető tényezők megelőzésében, megszüntetésében. Az egészségügyi intézmények gyermekelhanyagolás és gyermekbántalmazás észlelése esetén jelzéssel éljenek intézményünk felé a további elhanyagolás, bántalmazás megakadályozása érdekében.

2014. évben 15 gyermeket (8 fiút és 7 lányt) érintve 14 esetben érkezett jelzés. A 15 gyermekből 11 fő salgótarjáni, míg 4 fő a térség más településeiről származik.

A jelzések egy kivételével a salgótarjáni Szent Lázár Megyei Kórház szociális munkásaitól érkeztek e-mailes formában. Egy esetben a budapesti Heim Pál Gyermekkórházból kaptunk jelzést.

A kapott jelzések zömében szülői elhanyagolás (fizikai: 9 fő; lelki: 2 fő) következtében kialakult problémák miatt érkeztek. Továbbiakban alkohol, hányás-hasmenéses panasz, valamint droghasználat miatt kérték segítségünket.

A családgondozók minden jelzést követően fölkeresték a családot, megtették a szükséges intézkedéseket.

III/4.3. Utcai szociális munka:

Az utcai- és lakótelepi szociális munkát 2 főből álló operatív munkacsoport látta el, melynek célja, hogy felkutassák és elérjék az elsősorban veszélyeztetett gyermekeket, fiatalokat és számukra alternatívákat kínáljanak szabadidejük hasznos eltöltésére. (Továbbra is hiányzik egy olyan közösségi tér intézményünkben, amely helyet biztosítana kortársaikkal vagy éppen más fiatalokkal való találkozásokra!) Különös figyelmet kell fordítani azokra a fiatalokra, akik napközben az iskolai órákról kimaradnak, illetve akik otthonról önkényesen eltávoznak, vagy gondozójuk a lakásból kitett.

A 2014-as évben összesen 68 alkalommal, összesen 138 gyermekkel vették fel a kapcsolatot az utcai szociális munkások, elsősorban az iskolákban, valamint szabadidős tevékenységek és a nyári táborok keretében.

Járőrözés

A Városi Rendőrkapitánysággal közösen folytatódtak a péntek esti járőrözések, melynek célja a szórakozóhelyeken és közterületen lévő, a szülői házat engedéllyel vagy anélkül elhagyó gyerekek felkutatása, sok esetben az ittas gyermekek áldozattá válásának megelőzése, illetve az ittas gyermekek hazaszállítása.

Folytatódott továbbá a tanítási időszakban a rendőrséggel együtt az utcákon, iskolák környékén és szabadidős központokban az iskolakerülő, csellengő gyerekek felkutatása is.

III/4.4. Tuti – nyári tábor

2014.07.28 -2014.08.01. között idén is megszerveztük a Tuti Nyár elnevezésű programot, melyen 10 gondozott gyermek vett részt.

Célunk az volt, hogy hátrányos helyzetű gyerekeknek tartalmas és hasznos elfoglaltságot nyújtsunk. Az étkezést, a belépőjegyet és az utaztatást minden alkalommal biztosítottuk számukra.

A program első napján a Központban kézműves foglalkozást szerveztük. Ennek keretében a gyerekek órarendet, asztali tolltartót, virágvázákat, virágot, színes kockát készítettek, amiket saját maguknak díszítettek, és az elkészült tárgyakat hazavihették.

A második napon Salgóban kirándultunk. Megnéztük a Salgói várat, valamint az Erdészházat.

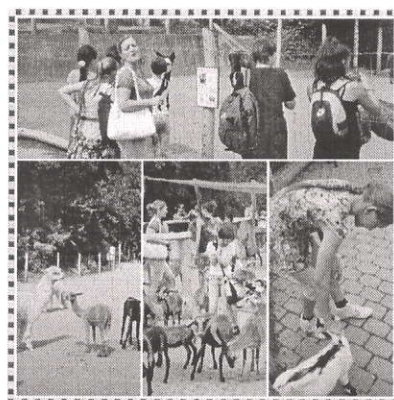
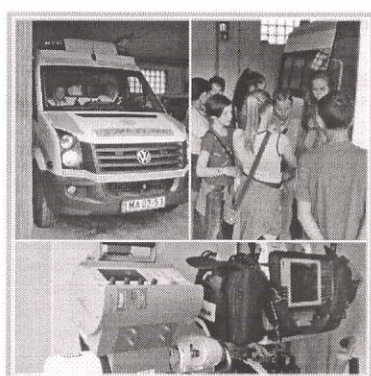
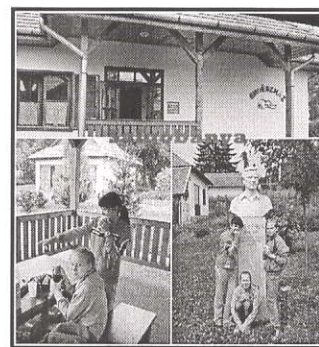
A harmadik foglalkozás keretében az Országos Mentőszolgálatnál tettünk látogatást, ahol a gyerekek fontos és hasznos ismereteket kaptak.

A negyedik napon, a Fővárosi Állat- és Növénykertben jártunk. A gyerekek nagyon várták ezt a napot, a kirándulást, voltak közöttük olyanok, akik még sosem voltak az állatkertben.

A gyerekek elfáradtak a hét során, így az utolsó napon különböző játékokat játszottunk velünk, a programok zárásaként cukrászdába vittük őket fagyizni és süteményezni.

A programokon készült képmontázsokból néhány:

III/4.4. Készenléti szolgálat:

A készenléti szolgálat megszervezésével a Gyermekjóléti Központ állandó, folyamatos elérhetőséget biztosít a nyitvatartási időn túl felmerülő krízishelyzetekben. A törvényi követelményeknek megfelelően egy munkaidőn túli időben hívható telefonszámon munkatársaink azonnali tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtásával igyekeznek segíteni a rászorulókon.

A családgondozók heti váltásban látják el a készenléti szolgálatot. Ebben az évben is mindössze 1 készenléti telefonos megkeresés történt, melyben konkrét intézkedés kezdeményezésére nem került sor.

III/4.5. Drog-prevenációs szolgáltatás:

A Gyermekjóléti Központ prevenációs feladatainak ellátása során arra törekszik, hogy megelőzze vagy mérsékelje a fenyegető ártalmak kialakulását a gyermekeknél. Az időben, a nehézségek kialakulásakor, az akadályok felmerülésekor érkezett segítség hatékony tud lenni a gondok súlyosbodásának megakadályozásában, megelőzésében.

2014-ben a SÁI Petőfi Sándor Tagiskolában, a Dornyay Béla Tagiskolában, az Illyés Gyuláné Speciális Iskolában és a Sóshartyáni Általános Iskolában tartott az addiktológus kolléga drogprevenációs csoport foglalkozásokat.

A Petőfi Tagiskolában 13 alkalommal, összesen 167 tanuló, a Dornyay Béla Tagiskolában 13 alkalommal összesen 172 fő, az Illyés Gyuláné Speciális Iskolában 19 alkalommal 207 gyermek, Sóshartyánban 8 alkalommal összesen 117 tanuló vett részt a foglalkozásokon.

2014. évben összesen 53 alkalommal 663 gyermekkel foglalkozott drogprevenciós csoportfoglalkozásokon, és 7 gyermekkel foglalkozott speciális gondozás keretében.

III/4.6. Fejlesztőpedagógiai szolgáltatás:

Célja az iskoláskorú gyermekek tanulásához szükséges alapvető képességek, hiányosságok feltárása és fejlesztése, korrepetálás, osztályozó vizsgára való felkészítés.

2014-ben csak ősztől tudtuk biztosítani ezt a szolgáltatást, melynek oka, hogy nem találtunk jelentkezőt a heti 20 óra szolgáltatás biztosítására.

Az eltelt időszakban 10 gyermek vette igénybe a szolgáltatást.

III/4.7. Jogi tanácsadás:

A Salgótarjáni Térség 5 mikro-térségi központjában, Salgótarjánban, Sóshartyánban, Karancslapujtón, Kazáron és Cereden biztosítja a Gyermekjóléti Központ jogásza ezt az ingyenes szolgáltatást.

2014-ben, a mikro-térségi központokban igénybevett jogi szolgáltatás forgalmi adatai:

Település	Összes ügyfél
Salgótarján	247
Sóshartyán	144
Karancslapujtó	99
Kazár	54
Cered	3
Összesen	547

A segítségkérés leggyakoribb témái:

- házasság felbontás,
- gyermekelhelyezés, tartás, kapcsolattartás,
- kiskorúak vagyoni ügyei,
- banki kölcsöntartozások,
- közüzemi hátralékok rendezése,
- örökléssel összefüggő ügyek,
- távollattal összefüggő ügyek,
- büntetőfeljelentés családon belüli erőszak, kk. veszélyeztetése, tartás elmulasztása,
- rokkantsági ügyek,
- apasági, gondnoksági peres ügyek.

III/4.8. Pszichológiai tanácsadás:

Tanácsadás jellegű szolgáltatás, egyéni és csoportos foglalkozások gyermekekkel, szülőkkel, pszichológiai vizsgálatok a rendelkezésre álló diagnosztikai eszközökkel, konfliktuskezelés, kritikus helyzetek esetén sürgős segítségnyújtás, továbbirányítás.

2014-ben igénybevett pszichológiai szolgáltatás forgalmi adatai:

Település	Gyermek	Szülő/gyám	Párterápia	Összesen
Salgótarján	44	36	4 pár	88
Zabar	21	11	-	32
Sóshartyán	1	1	-	2
Karancsság	7	5	-	12
Ipolytarnóc	2	3	-	5
Cered	2	2	-	4
Szalmatercs	4	3	-	7
Szilaspogony	2	1	-	3
Mátraszele	-	4	-	4
Vizslás	2	2	-	4
Etes	1	1	-	2
CsÁO	-	2	-	2
Összesen	86	71	8	165

Főbb problémátípusok:

- iskolai hiányzás,
- válás, szülők közötti nézeteltérések,
- veszteségélmény feldolgozása,
- magatartási, illetve viselkedési problémák.

III.5. Egyéb programok, tevékenységek:

Gyermeknap rendezvény

Éves tanácskozás és Szakmaközi konferenciák

Szociális nyári gyermekétkeztetés

Tuti-nyári tábor

Karácsonyi ünnepség

Megállapítható, hogy a 2014. évben is sokrétű munkát végzett a Gyermekjóléti Központ és valamennyi kollégája. A létszámhiányból fakadó túlterheltség ellenére a családgondozók megfelelő szakmai színvonalon végezték el feladataikat. A speciális szolgáltatásokat végzőket is be kellett vonni a családgondozásba, mert e-nélkül nem lehetett volna ellátni a kötelező gondozási feladatokat.

III.6. Gyermek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátása több módon biztosítható: bölcsődei, családi napközi, családi vagy házi gyermekfelügyelet, valamint alternatív napközbeni ellátás keretében. Az ellátás során a családban élő gyermekek életkoruknak megfelelő nappali felügyeletben, gondozásban, nevelésben, foglalkoztatásban, étkezésben részesülnek.

III.6.1. Bölcsőde

A pályázati forrás felhasználásával elkészült Százszorszép Bölcsőde 2014. október 1-jével nyitotta meg kapuit. A Bölcsődét – az önkormányzat feladatellátási kötelezettségébe tartozó szociális és gyermekjóléti alapellátáshoz hasonlóan – a társulási fenntartásban lévő ESZK működteti. A Bölcsőde 52 gyermek számára teszi lehetővé a napközbeni ellátást oly módon, hogy két, 12-12 fős csoportot 20 hetestől 1,5 éves korú gyermekek számára, két 14-14 fős csoportot pedig 2-3 éves korú gyermekek számára kívánunk kialakítani. A bölcsőde kialakításával nagyobb létszámban és magasabb színvonalon vált biztosítottá a bölcsődés korú gyermekek napközbeni ellátása, hiszen itt a kisgyermekek egyéni és életkori igényeinek megfelelő élettérben, korszerű, biztonságot nyújtó körülmények között alakíthatják társas kapcsolataikat, sajátíthatják el az együttélés szabályait és az életkor szerinti homogén csoport kialakítása is biztosított.

Az év végén 42 fő volt a beíratott gyermekek száma a kihasználtság átlagban 70-80%-os, azonban egy-egy járványosabb időszakban az 50%-ot is meghaladta a hiányzások száma.

III.6.2. Nem állami fenntartók által működtetett családi napközik

Közgyűlési döntések alapján az önkormányzat 2010-től, illetve 2011-től kötött ellátási szerződést nem állami fenntartókkal családi napközi ellátás támogatására. A *Futrinka Meseház Non-profit Kft.* fenntartásában működő családi napköziben (Salgótarján, Rózsafa út 106.), és a *Kistipegő Nonprofit Kft.* fenntartásában működő családi napköziben (Salgótarján, Corvin út 18.) 2014-ben is 7-7 fő salgótarjáni ellátott került támogatásra. A Kistipegő Nonprofit Kft. 2014. augusztus 30-án megszüntette tevékenységét.

A *Keresztény Advent Közösség* fenntartásában kétszer hét férőhelyen működtetett családi napközire vonatkozó ellátási szerződést kötött az Önkormányzat. 2014-ben fenntartóváltás történt, 2014. március 24-től fenntartójuk a Reménység Gyermeksegély és Rehabilitációs Alapítvány lett. Az ellátási szerződés átruházásra került, a Közgyűlés a korábbihoz hasonló mértékben támogatja az új fenntartó tevékenységét is.

Mindhárom külső szolgáltató az ellátási szerződésben foglaltak szerint évente a Közgyűlésnek beszámol a családi napközik működéséről.

III.7. Gyermek átmeneti gondozása

A gyermekek átmeneti gondozása keretében – kivéve, ha a gyermekek átmeneti gondozása családok átmeneti otthonában biztosított – a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról – teljes körű ellátásáról – kell gondoskodni.

A gyermekek átmeneti gondozása megszervezhető helyettes szülőnél, gyermekek átmeneti otthonában vagy családok átmeneti otthonában.

A Gyermekek Átmeneti Otthona 2010. március 2-án kezdte meg tényleges működését Zabaron. Az otthon 12 férőhellyel engedélyezett. A személyi és tárgyi feltételek megfelelnek az előírásoknak, biztosítják a zavartalan működést.

Az intézményben 3 lakószoba, 1 krízisszoba, 1 iroda, 1 melegítő konyha, 1 étkező, 1 nappali folyosó, zuhanyzók, WC-k, mosdók kerültek kialakításra. Az otthonnak körbe kerített nagy udvara van. A házban a fűtést, és meleg vízellátást gázzal biztosítjuk. A helyiségek jól felszereltek, az előírásoknak megfelelnek. Telefon, kábel TV, internet van. Az irodában az adminisztrációs munkához számítógép, nyomtató, laptop rendelkezésre áll.

Az intézmény dolgozói jelenleg: 1 fő szakmai vezető, 1 fő nevelő, 1 fő gyermekvédelmi asszisztens felvétele folyamatban), 3 fő gyermekfelügyelő, 1 fő családgondozó (részmunkaidőben, heti 10 óra). A személyi feltételek a 15/1998 (IV.30) Nm. rendelet előírásainak megfelelnek.

A Gyermekek Átmeneti Otthona ellátottjai a Salgótarján és Térsége területén élő 3-18 éves kor közötti gyermek, aki átmenetileg ellátás, és felügyelet nélkül maradna, valamint akinek ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett, továbbá, azok az anyák, akik 14 éves kor alatti gyermekével együtt kéri elhelyezését.

Az alapellátás keretében a családban nevelkedő, rászoruló gyermeket ideiglenes jelleggel az életkorához, egészségi állapotához és egyéb szükségleteihez igazodó, teljes körű ellátást biztosító átmeneti gondozásban kell részesíteni. Az átmeneti gondozás időtartama legfeljebb 12 hónap, amely – indokolt esetben – 6 hónappal vagy a tanítási év végéig meghosszabbítható. Az átmeneti gondozásban részesített gyermek gondozásának, nevelésének célja, hogy ideiglenesen helyettesítse a gyermek gondozásában akadályoztatott szülő gondoskodását, együttes elhelyezést és ellátást biztosítson az otthontalanná vált szülő és gyermeke számára, valamint a szülőhöz történő visszakerülés feltételei megteremtésének elősegítése.

Az alapellátás hatóság által, illetve az ellátott által benyújtott kérelem alapján vehető igénybe. Kríziselhelyezéssel azonnali a befogadás. Kérelem útján történő elhelyezés esetében, a szülő, gondviselő kérelmet nyújt be gyermeke átmeneti gondozásba vételéhez. A kérelemben megjelöli az átmeneti gondozás kezdetének és várható befejezésének időpontját. A kérelemre az otthon szakmai vezetője három napon belül írásban reagál. Az átmeneti gondozásról, valamint a teljes körű ellátásról, az ellátást nyújtó megállapodást köt a szülővel.

A Gyermekek Átmeneti Otthona az otthonba történő befogadásról haladéktalanul értesíti a gyermek lakóhelye szerint illetékes jegyzőt és gyermekjóléti szolgálatot. Együttműködik a gyermekjóléti szolgálat családgondozójával, akinek segítségével a gyermek gondozásához, neveléséhez szükséges információkat szerez (pl.: egészségi állapot, magatartási jellemzők, kapcsolatrendszer, egyéb körülmények stb.). Amennyiben az átmeneti gondozás időtartama előreláthatólag 30 napnál hosszabb, az otthon a gyermekjóléti szolgáltatást végző családgondozó bevonásával az átmeneti gondozás megkezdését követő 15 napon belül elkészíti az egyéni nevelési, gondozási tervet.

A 15/1998 (IV.30.) NM rendelet szerint az átmeneti gondozásban lévő gyermeknek teljes körű ellátást kell biztosítani. Az étkezési, és fenntartási költségeket a fenntartó finanszírozza, illetve

havi 50000 forint ellátmányt biztosít a teljes körű ellátás költségeire. A felső ruházatot, játékokat többnyire adományokból biztosítjuk. Jelentős költség, a tisztító-és takarítószer, a személyi higiéniét biztosító eszközök, írószer, iskolai felszerelés vásárlása.

A Gyermek Átmeneti Otthonában a gyermekek teljes körű ellátásban részesülnek, tehát napi szintű ellátásuk, gondozásuk, nevelésük, fejlesztésük az alapvető feladat. A munka igen sokrétű. A lakók eltérő korúak és neműek, más-más szükségletekkel, adottságokkal, képességekkel rendelkeznek. A rendszeresség, a gondoskodás, törődés azonban látható eredményeket hoz. A több hónapja gondozásban lévő gyermekek tanulmányi eredményei javultak, közösségbe jobban illeszkednek be, neveltségi szintjük lényegesen javult.

Az iskolás gyermekek nagyrészt Ceredre az id. Szabó István Általános Iskolába, illetve az óvodások Zabarra a Pitypang Óvodába járnak.

Orvosi, fogorvosi szűrésük, illetve ellátásuk helyben, illetve Cereden biztosított.

A napirend betartása, kisebb feladatok elvégzése a nevelés fontos eszköze.

III/7.1. Szabadidős tevékenységeink:

Az intézmény udvara tágas, alkalmas arra, hogy a gyerekek játszanak, mozogjanak kint. Játékokat, sporteszközöket vásároltunk ennek elősegítésére.

III/7.2. 2014. év statisztikai adatai:

Létszám, és kihasználtság:

2014. évben összesen 27 fő ellátott volt az intézményben, 19 fő gyermek, és 8 fő anya. Az összes gondozási nap 3372. Az átlag létszám 10 fő, a kihasználtság 77%-os.

Hónap	Ellátotti létszám	Ellátott gyermekek száma	Ellátott szülők száma	Engedélyezett gondozási napok száma	Kihasznált gondozási napok száma	Kihasználtság (%)
Január	9	7	2	372	279	75%
Február	14	11	3	348	336	117%
Március	14	11	3	372	401	117%
Április	12	10	2	360	360	100%
Május	12	10	2	372	318	100%
Június	13	9	4	360	248	108%
Július	11	7	4	372	278	91%
Augusztus	8	5	3	372	238	66%
Szeptember	6	4	2	360	180	50%
Október	7	5	2	372	209	58%
November	9	6	3	360	246	75%
December	9	6	3	372	279	75%
Összesen:	10	8	3	4392	3372	83%

A táblázatban feltüntetett kihasznált gondozási napok száma az ellátottak összes gondozási napjaira vonatkozik a kihasználtság pedig az ellátottak létszámának átlaga.

Tapasztalataink azt mutatják, hogy az igénylők főként anyával együttes elhelyezést kérnek.

A bekerülés okai:

Lakhatási problémák: 8 gyermek esetében

Szülő egészségi problémája: 1 gyermek esetében

Családi konfliktus: 7 gyermek esetében

Egyéb ok: (szülők távol vállaltak munkát): 3 gyermek esetében

A 2014 év során az ellátottak lakóhely szerinti megoszlása:

Salgótarjáni lakos: 12 gyermek, 7 anya, Zabari lakos : 5 gyermek, 1 anya, Etesi lakos: 1 gyermek, Karancslapujtői lakos: 1 gyermek.

III/8. Családok átmeneti otthona

III/8.1. Az intézmény általános bemutatása

A Családok Átmeneti Otthona 2010. március 1-jétől, 16 férőhelyen működik. Az alapellátás keretében a gyermek és szülője számára alaptevékenységként biztosítja az átmeneti gondozást, illetve szülő és gyermeke együttes lakhatását otthonszerű elhelyezés formájában, valamint segítséget nyújt a szülőnek gyermeke teljes körű ellátásához, gondozásához, neveléséhez és közreműködik a család otthontalanságának megszüntetésében, helyzetének rendezésében.

A Családok Átmeneti Otthonában való tartózkodás ideje 12 hónap, ami egyszeri indokolt esetben 6 hónappal, vagy a tanítási év végéig meghosszabbítható.

Az intézmény szakmai önállóságát belső szabályzatai, egyebek mellett a Szervezeti és Működési Szabályzat, Szakmai program és Házi rend biztosítják.

III/8.2. Személyi és tárgyi feltételek

A Családok Átmeneti Otthonában mind a személyi, mind a tárgyi személyi feltételek megfelelnek a jogszabályi előírásoknak.

Az intézmény dolgozói: 1 fő szakmai vezető, 3 fő szakgondozó, 2 fő családgondozó.

Az intézményben 4 lakószoba, 2 vizesblokk (melyből 1 akadálymentesített), 1 közös fürdőszoba, 1 közös konyha, 1 közösségi helyiség, 1 krízis szoba vizesblokkal, 1 gondozói szoba és a hozzátartozó vizesblokk, 1 raktárhelyiség található. Az intézmény összkomfortos, meleg vizes, gázfűtéses épület. Belső berendezése teljesen modern, műszaki dolgokkal (televízió, mosógép) felszerelt. A lakószobákban 2 db emeletes ágy, asztal, székek szekrények találhatóak.

A bekerülés két módon történik: egyrészt az érintettek maguk kéri felvételüket, másrészt a szociális, gyermekvédelmi- és egészségügyi ellátórendszer jelzései alapján kerülnek az intézménybe.

III/8.3. Az intézményben folyó szakmai munka:

Elsődleges céljuk, hogy a beköltöző családokat lakásproblémáik tartós rendezéséhez szükséges "önerő" (kapcsolati -, pénzügyi -, belső erőforrások és készségek) előteremtésére motiválják, és rendszeres tájékoztatást nyújtsanak arról, hogy milyen állami, önkormányzati támogatásokat, illetve más egyéb külső forrásokat vehetnek igénybe a lakásproblémájuk és anyagi helyzetük rendezése érdekében.

A tájékoztatás és az információk nyújtása mellett fontos az ügyfelekkel folytatott mentálhigiénés tevékenység, mely záloga lehet a hajléktalan létből való kikerülésnek, hiszen olyan motivációs elemeket ébreszthet, amelyek egyéneket, családokat a társadalmi és gazdasági önállóság megteremtésének irányába terelhetik:

- ösztönözhet a takarékosagra,
- az önerő vállalására anyagiakban is,
- előkészíti az intézményi ellátásban élőket az intézményes ellátási formákból való kikerülésre.

III/8.4. Foglalkozások, megbeszélések a munkatársak részére

A szakmai munka fontos része a munkatársi értekezlet. 2014-ben Dudás Erika pszichológus 2 alkalommal tartott szupervíziót a munkatársak részére, ahol a szakmai személyiség erősítésére helyeződött a hangsúly. Emellett kéthetenként lehetőség nyílik egyéni szupervízióra is.

Havi értekezleten a gyermekvédelmi szabályokat és intézményrendszer problémáit vitatják meg. Hetente kerül sor a csoportos esetmegbeszélőre a szakmai vezető irányításával. Hangsúlyt fektetnek az életútközpontú szociális munkára, így az esetmegbeszélő nagy részét teszik ki az alapos esetismertetések, családok fejlődési, fejlesztési lehetőségei.

III/8.5. Foglalkozások, megbeszélések ellátottak részére

Lakógyűlés havi rendszerességgel, illetve lakók kezdeményezésével történik, amelyen az aktuális programokat és a mindennapos háztartási feladatokban való fennakadásokat, összeütközéseket vitatjuk meg.

A felnőttek részére tartandó rendszeres csoportos és egyéni foglalkozásokra az alábbi témákban kerül sor:

- Pénzbeosztás, háztartási költségvetés
- Álláskeresési beszélgetés, önéletrajz írás
- Gyermeknevelési tanácsadás, szülői kompetencia kérdéssel
- Életvezetés, szenvedélyek
- Szociális ügyek
- Segítő beszélgetések

A gyermekek részére tartott foglalkozások:

- Korrepetálás
- Szabadidős tevékenységek

Pszichológiai beszélgetések, egyéni és csoportos

- Önismereti
- Konfliktuskezelés
- Bántalmazás feldolgozása
- Veszteség, gyász feldolgozása (otthon, társ elvesztése)

III/6. Szabadidős programjaink, közösségi élet

Az intézményben minden nagyobb ünnepet, illetve megemlékezést megtartottunk 2014-ben is az ott lakók és a kollégák örömeire: farsang, nőnap, nemzeti ünnepek, húsvéti ünnepek, gyermeknap, Halloween, Mikulás, stb.

Tavasszal ellátogattunk a salgótarjáni piac „Állati jó vasárnap” rendezvényére. A nyári szünetben heti 1-2 alkalommal az intézmény összes lakójával közös kirándulásokat szerveztünk. Megyénk természeti kincsei, illetve szűkebb környezetünk megismerését tűztük ki célul. Kirándulásaink alkalmával látogatást tettünk a Nógrádi Történeti Múzeumba, Bányamúzeumba, Városi Strandra, sétáltunk Ipolytarnóci tanösvényen, Eresztvényben a mesevölgyben és a Salgói-várban.

Az intézményünk egyik szegletében konyhakert került kialakításra, melyet a gondozók a gyermekekkel közösen tartanak rendben. A nyáron bő termésünk volt, folyamatosan szüreteltünk. A zöldségeket tisztításuk után a fagyasztóban raktároztuk el, illetve közös főzés során használtuk fel.

III/7. Önkéntes, karitatív tevékenységek:

Ebben az évben, intézményünkben több alkalommal gimnáziumi diákok önkéntes tevékenységet, közösségi szolgálatot végeztek. A Karácsonyi időszakban 3 kolléganő a Máltai Szeretetszolgálat önkénteseiként élelmiszeradományt gyűjtött, amelyből az otthon lakói is részesültek.

Karácsonyi adományainkat elsősorban kollégáknak, közösségi szolgálatot végző diákoknak, falubelieknek köszönhetjük, akiktől nagy mennyiségű ruhát és játékokat kaptunk, amellyel a gyermekek karácsonyi ajándékait egészíthették ki.

III/8. Statisztikai adatok:

Ellátottak száma 2014. évben

Hónap	Ellátotti létszám	Ellátott gyermekek száma	Ellátott szülők száma	Gondozási napok száma	Kihasznátság (%)
Január	14	8	6	388	78
Február	12	7	5	336	75
Március	15	9	6	418	84
Április	15	9	6	450	94
Május	15	9	6	465	94
Június	15	9	6	298	62
Július	15	10	5	433	87
Augusztus	19	12	7	466	94
Szeptember	21	13	8	366	76
Október	23	14	9	405	82
November	20	12	8	446	93
December	14	8	6	427	86

2014. évben a gondozott családok összetételére a legjellemzőbb az egy- és kétgyermekes leginkább teljes családok, illetve bántalmazott anyák voltak.

A befogadott családok nagy része nem volt ismeretlen a gyermekjóléti szolgálatok számára. Legtöbb esetben már alapellátásban részesültek, mivel a lakhatáson kívül más jellegű problémák is jelen voltak a családok életében.

Az intézménybe kerülés leggyakoribb okai:

- a szülők életvezetési és mentális problémái,
- családon belüli erőszak, bántalmazás áldozata
- a szülők lakhatási problémái, megszűnő albérletek
- gyermek magatartási és pszichés problémái
- családi konfliktusok

Minden család esetében több probléma együttes jelenléte is eredményezte az elhelyezés szükségességét. A hajléktalanná válás leggyakoribb oka a házastársi, élettársi kapcsolat felbomlása és az albérleti szerződés megszűnése jelentette.

Észrevételek, tapasztalatok

Ebben az évben 6 család, összesen 26 gyermek és szülei kerültek elutasításra helyhiány miatt. Sajnos a családok változó létszáma és a szobákban lévő fekvőhelyek száma sokszor nincs arányban egymással, ebből adódóan az engedélyezett férőhelyünk száma több esetben nincs kihasználva. Ebben az évben is több esetben, a krízisszobánkban is helyeztünk el 1-2 gyermekes családokat is.

A családok beköltözése után az egymáshoz való alkalmazkodás, a napirend valamint a házirend szabályainak betartása jelenti a legnagyobb problémát a lakók részéről. A hosszabb ideje itt tartózkodó családoknál már javuló tendenciát látunk, sőt tapasztaltuk, hogy már az újonnan érkező családoktól elvárják a házirend betartását. A családok eladósodott helyzetéből kifolyólag, több esetben és több családnál előfordult, hogy a 15/1998. (IV. 30.) NM rendeletben előírt teljes körű ellátásban kellett részesítenünk a gyerekeket.

IV. Bűnmegelőzéssel kapcsolatos feladatok

A bűnelkövetésre leginkább ható tényezők közé a munkanélküliség okozta esélytelenség, az életszínvonal romlása, az alkohol-és drogfogyasztás, melyek mellé az utóbbi években a motiválatlan, deviáns, a társadalmi együttélési normáknak nem megfelelő magatartásformák kialakulása is felsorakozott.

A leginkább veszélyeztetett serdülő és fiatal-felnőttkorosztály többsége jelentős problémákkal küszködik. A konfliktusokkal, nem ritkán súlyos erőszakkal terhelt családi háttér, hanem a szűkebb, tágabb környezet rossz szociális helyzete is jelentős teherként nehezedik a fiatalokra.

2014. december 31-én Salgótarján városban 122 gyermek volt védelembe véve és 68 gyermek esetében került sor – 50 órát meghaladó igazolatlan iskolai mulasztás miatt – az iskoláztatási támogatás folyósítása szüneteltetésének kezdeményezésére. 2013. január 1-jétől – a járások létrejöttétől - a rendőrség a járási gyámhivatal felé jelzi a kiskorú sérelmére elkövetett

bűncselekményt. Míg az előző évben 67 ilyen bejelentés érkezett a gyámhivatal felé, 2014-ben egy sem.

Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése 2011. szeptemberi ülésén fogadta el Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Konceptióját a 2011-2015 évekre vonatkozóan. A koncepcióban a közbiztonság fenntartása és javítása érdekében megfogalmazott feladatok végrehajtása folyamatos. 2014. óta folyamatosan járőröznek a hivatal közterület-felügyelői és a városi rendőrkapitányság munkatársai, mellyel sikerült az állampolgárok szubjektív biztonságérzetén javítani. A Konceptióban is megfogalmazott cél a folyamatos együttműködés, ennek is köszönhető, hogy a városban csökkent az elkövetett bűncselekmények száma, és nőtt a felderített bűncselekmények száma.

Az Önkormányzat által indított és irányított, több településen működtetett, „Összefogás az áldozatokért” elnevezésű áldozattá válás megelőzése és az áldozatsegítés érdekében működtetett projekt megvalósítása 2015. március 31-ig tart.

Az elmúlt két évben szakmai fórumok, szakértői munkacsoportok, tanácsadások, képzések és tréningek lebonyolítása, esetmegbeszélések, közösségi szintű bűnmegelőzési rendszer kiépítése és települési mediációs rendszer működtetése járult hozzá ahhoz, hogy az áldozatok kiutat találjanak, s ahhoz is, hogy minél nagyobb mértékben csökkenjen az áldozattá válók száma, javuljanak az önvédelmi képességek, javuljon az áldozatok társadalmi visszailleszkedése, csökkenjenek a bűncselekmények térségünkben.

A célcsoportok a 18 év alatti gyermekek, az időskorúak, a helyi közösségek, a segítő szolgáltatók, a bűncselekmények sértettjei, az áldozatokkal közvetlenül foglalkozó szakemberek és az áldozatok szűk környezete voltak. Az áldozatok részére nyújtott szolgáltatások: - pszichológiai tanácsadás biztosítása, életvezetési tanácsadás biztosítása, önismereti képzés szervezése és sorstárssegítés kialakítása, az áldozattá vált személyek közvetlen környezetének felkészítése, bűncselekmény áldozatai számára reintegrációs foglalkozások, képzés, nyomtatott és elektronikus formában nyújtott tájékoztatás, felvilágosítás,

Közösségek számára nyújtott szolgáltatások: a büntetőeljáráson kívüli mediációs eljárásokban való részvétel biztosítása, áldozattá válást megelőző jelzőrendszer kiépítése, a szomszédok egymásért „FELEBARÁT” mozgalom kialakítása, települési mediációs program kiépítése, konfliktuskezelő jelzőrendszer kialakítása, közösségi mediációs kapacitás kiépítése, a fennálló, elmélyült konfliktusok kezelése, a lakosság érzékenyítése, tájékoztatása.

Család és környezet részére nyújtott szolgáltatások: tájékoztató jellegű filmek készítése, Áldozatsegítő Road Show-k szervezése, lakossági fórumok szervezése

A pályázat során életre hívták az Áldozatsegítő Szolgálatot a Nógrád Megyei Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálat Áldozatsegítő Osztályán, ahol bűncselekmény vagy tulajdon elleni szabálysértés áldozatainak nyújtanak segítséget. Az Áldozatsegítő Szolgálat az áldozatok számára felvilágosítást ad büntetőeljárásbeli, illetve szabálysértési eljárásbeli jogaikról, az elérhető támogatásokról és az igénylés feltételeiről, az igénybe vehető egyéb ellátásokról, jogérvényesítési lehetőségekről, egyéb, áldozatsegítésben részt vevő szervezetek elérhetőségéről, az újabb áldozattá válás megelőzésének, elkerülésének lehetőségéről. Az Áldozatsegítő Szolgálat együttműködik a városi rendőrkapitányságokkal, a Nógrád Megyei Rendőr-főkapitánysággal, a NANE (Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen) mozgalommal.

A Salgótarjáni Rendőrkapitányság szerteágazó tevékenységet fejt ki a bűnmegelőzés terén, évek óta számos témában tartanak oktatást szakemberek bevonásával tanórák keretében az iskolákban.

Az általános iskolákban a tanulók részére rendszeresen bűnmegelőzési órákat tartanak, folyamatos a DADA oktatás, segítik a partfogó felügyelői tevékenységet, a Nógrád Megyei Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálatával naprakész kapcsolatban állnak.

VI. Civil szervezetekkel való együttműködés

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátása a szakmai szereplők közötti együttműködést, az intézmények közötti koordinációt, megalapozott, tervszerű és széleskörű szakmai kapcsolatrendszerrel feltételez. E feladatok ellátása sok szakma képviselője számára kötelezettség, ugyanakkor eredményes munkát végezni csak a helyi társadalom, gyermekekért, fiatalokért felelősséget vállaló tagjainak összefogásával lehet.

A Zöldfa úton a Csillag Szolgáltató Pont a „Zöldfa úti Komplex telep” programon belül az Önkormányzat, és a Kézfogás az Esélyegyenlőségért Közhasznú Egyesület konzorciumi összefogásával valósult meg. A Csillag Szolgáltatópont kezdettől fogva teret adott a helyi közösség különböző csoportjainak, 2014. nyarára azonban a civil szervezetekkel sikerült tartós kapcsolatot kialakítani.

A kliensek részére a settlement-jellegű szolgáltatások egy része megvalósult. Megindult az adósságrendezés helyi intézése, a gyermekprogramok – játszóház, kézművesség, felzárkóztatás, sport -, a hivatali ügyintézésben való segítség

A Szolgáltatóponton cél a legalapvetőbb szükségleteknek megfelelően a lakások alacsony komfortfokozatából származó hátrányok (fürdési, tisztálkodási, mosási, tanulási, stb) kiküszöbölése, a helyes tisztálkodási magatartás, a helyes higiénés szokások, az erre való igény kialakítása, elsajátítás, és az ehhez szükséges feltételek folyamatos biztosítása.

A projekt eme célja csak később tudott megvalósulni a vezetékes gáz bevezetésének késedelme okán. A mosógép beszerzésére 2014. márciusában, beüzemelésére 2014. március 20-án került sor. A számítógépek beszerzése és beüzemelése megtörtént 2014. február 17-én.

A projekt része volt a programban résztvevők egyéni fejlesztési tervének kidolgozása, és egészségügyi szűrővizsgálatok elvégzése. A bemenő szűrő vizsgálatokra nem került sor, az egyéni fejlesztési tervek elkészítésénél így nem álltak a rendelkezésre szűrési adatok. A családokkal való kapcsolatfelvétel során kérdeztük ki a klienseket. Ott, ahol tartós egészségkárosodással élt valaki, ott természetesen beírtuk az adatokat. Az iskoláztatási adataink szerint a felnőttek közül 2 fő nem fejezte be az általános iskolát. A gyermekekről az iskolától és az óvodától kaptunk adatokat.

Az egyéni fejlesztési tervek nyomtatványait készen kaptuk, ezeket töltöttük ki, értelemszerűen. Az alsó tagozatosok fejlesztése intézményi szinten megoldott, ezért a felső tagozatosokról és a középiskolásokról készültek egyéni fejlesztési tervek, összesen 80 fő. A tervek mellett a családok gondozásáról részletes gondozási naplót is vezetünk. Itt azonnal nyomon követhetők az esetleges változások.

Az egyéni fejlesztési tervek felülvizsgálatát a projekt második évének elején tervezzük.

Az első évben a kitűzött célt – a gyermekek iskolai előrehaladási esélyeinek javulása – elértük. A tanév végére a hozzánk járó gyermekek többsége elérte a következő évfolyamba lépés szintjét. A javító vizsgára utasítottak számára felkészítőt szerveztünk 2014. nyarán – ezáltal mindegyikük sikeres javító vizsgát tett.

Az egyik 7 osztályt végzett felnőtt 2014. augusztusában beiratkozott az esti tagozatú iskolába. Bízunk benne, hogy a projekt végére sikeresen elvégzi majd az általános iskolát. 2014. tavaszán sikerült a három pedagógus mellé egy német szakost is beállítani, így a bukásra állók az utolsó percben segítséget kaptak.

A felnőttek részére sikeres informatika képzést szerveztünk. Még nyugdíjasok is jöttek és ismerkedtek az alapokkal.

Sikeres volt az első nyolc hónapban az Egyesület által szervezett Születésnap, mely játszóházzal volt egybekötve. Az Egyesület tevékenységéről külön fejezetben esik szó.

A terápiás lovaglás – mint fejlesztő, feszültség feldolgozó szabadidős program - kikerült a projektből – ezért e területen az önvédelmi, a sporttevékenység említhető meg. Mindkét területen folyamatosan folyt a munka. Mentálhigiénés területen a védőnő foglalkozásai, előadásai, valamint a lelkesítő lelkiismeretes tevékenysége említhető.

A szabadidős programok gerincét a játszóház és a kézműves foglalkozások adják. A gyermekek szívesen jönnek, jól érzik magukat, segítséget kapnak az ötleteik formába öntésében, ugyanakkor megtanulnak alkalmazkodni az alkalmi közösség szabályaihoz.

Bővült a kapcsolatrendszerünk, a TKKI és a Kézfogás az Esélyegyenlőségért Egyesület mellett a Rákellenes Liga, az Új Nemzedék, a Vöröskereszt, a Pártfogói felügyelet és a NYITOK program szervezett nálunk programot.

A TKKI szervezésében Szakmai workshop lebonyolítására is sor került. 2014. 06. 27-én adtunk helyet a rendezvénynek. Előadásokkal a menedzser és a szakmai vezető is közreműködött. A visszajelzések egyértelműen pozitívak voltak. A rendezvénysorozatnak folytatása várható.

A hagyományörző tevékenység megszervezésére 2013 őszén az újonnan felvett roma származású család gondozó kapott megbízást. Kapcsolatba lépett a kliensekkel, sikerült egy kis csoportot behozni a Csillag Szolgáltatópontba, el is kezdődtek a foglalkozások. Sajnos más állást kapott, és új embert kellett keresni. Az új család gondozó – szintén roma származású – 2014. nyarán újjászervezte ezt a tevékenységet. A projekt sikere szempontjából ez a terület a szakmai vezető számára kiemelten fontos, mivel a spontán helyi mikroközösségek kialakulását segíti elő, a projekt továbbvitele szempontjából ezeknek a kis közösségeknek van alapvető szerepe.

A környezettudatos szemlélet formálása érdekében folyamatosan óvjuk az intézményt és környékét. Az Egyesület segít az épület mögötti udvar időszakos karbantartásában – fűnyírás, ágnyesés.

A tanúhoz füzeteket, íróeszközöket sikerült biztosítani a gyermekeknek. Akik rendszeresen jártak hozzánk, azok a betelt füzeteiket nálunk cserélték, a ceruzákat itt faragtuk, segítettünk a füzetek, könyvek borításában is.

Az új tanévre a gyermekek egy tanszercsomagot kaptak: vonalzókkal, körzőkkel, tolltartóval, táskával.

A kliensek gyermekeinél jól érzékelhető volt a rendszeresség az óvodába, iskolába járásban. Érzékelhető volt az iskolásoknál a tanulmányi eredmény javulása. Csökkent a hiányzások száma – ez is szükséges a sikerhez.

A projektben résztvevő családok kezdettől fogva számítottak a felnőttképzésre, mely által végzettség szerezhető, s könnyebb lehet a munkaerőpiacra jutás.

A pályázat e része nem valósult meg az első évben. Ennek oka egyrészt a pályázatban e területen megjelölt TISZK intézmény jogutód nélküli megszűnése, másrészt a közfoglalkoztatás fejlődése. A klienscsaládokból egyre többen jutottak be a közfoglalkoztatásba. Elindult, lassan a végéhez közeledik a felnőtt oktatás.

A projektben résztvevő családok felnőtt tagjai közül 2 felnőtt nem rendelkezik befejezett általános iskolai végzettséggel. Közülük 1 fő 2014. augusztusában sikeresen beiratkozott az esti tagozatra – esélyt kapott arra, hogy a projekt végére 8 osztálya lesz.

A Kézfogás az Esélyegyenlőségért Közhasznú Egyesület részt vállal a projektben, minden területen megteszi a magáét a siker érdekében. Sport-önvédelem foglalkozásaikon kialakult egy aktív mag. A szociális munkában a családgondozók rendszeresen tartják a kapcsolatot a családjaikkal, segítő beszélgetéseket folytatnak, a gyermekeket motiválják a korrepetálásokon való részvételre, tájékoztatják a családokat az aktuális programokról. Jelentős vállalás, és népszerű rendezvénysorozat a havi Születésnap ünnep-és játszóház.

A kézműves foglalkozásaikon a munkaterv szerinti alkotások készülnek, de részt vállalnak az ünnepek előtti dekorálásban is.

Rendszeresen bemutatták Nógrád megye egy-egy nevezetességét, a várakat, a népviseleteket, beszélgettek a kalendáriumból adódó népi hagyományokról.

A kiemelt kirándulásokon az Egyesület állta a busz bérletét és a belépők árát. A komplex Családi egészségnapon az Egyesület vendégelte meg gulyással a résztvevőket.

VII. Összegzés

Megállapítható, hogy 2014. évben a jegyzői, polgármesteri hatáskörbe tartozó gyermekjóléti feladatok ellátása a vonatkozó jogszabályok szerint történt. Ugyanakkor elmondható az is, hogy a gyermekvédelem területén dolgozó szakembereknek egyre több és sokrétűbb problémával kell, szembenéznük a mindennapi munkájuk során, ezért egyre nagyobb szükség van a szakmai szereplők, a köznevelési és egészségügyi intézményekben dolgozók, valamint a civil szféra összefogására.

Az Önkormányzat a továbbiakban is fontosnak tartja, és mindent megtesz annak érdekében, hogy a személyes gondoskodás körébe tartozó gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátások szakmai színvonala, a jogszabályokban előírt és a működési engedély alapjául szolgáló személyi, tárgyi feltételek biztosítása folyamatos legyen.

Salgótarján, 2015. május 12.

Dóra Ottó
polgármester